

5.

Kedves Bátyám!

Fogadd leghálásabb köszönetemet szíves utmutatásodért a kupola ügyében. Mindenben az adott tanácsok szerint fogok eljárni.

A Bardou-hoz³⁴ küldött két oculárt ma alkalmaztam hozzá a csöhhöz, most csak tiszta időre várunk, hogy megpróbálhassuk őket. Leginkább olcsóságuk fölött bámulok.

Január 2-án hosszú ideig observáltunk felhasználván a rendkívül tiszta estét. Rendkívüli pompásan lehetett látni mindent. Bardou pedig kitűnőségét teljesen bebizonyította. Direktor már sokért nem adná. Néztük a Holdat, még nagyon gyenge volt s így kevés részletet mutatott. A Jupiter azonban bámulatosan szép volt, 7 óra tájban a déli felén megpillantottam a vörös foltot. Mennyire örültünk neki! 10 óra után azonban már elfordulván nem volt látható. Néztünk sok állócsillag-spectrumot is. Sajnos hogy ezen a téren kevés praxisunk van, úgy hiszem nem egészen jól állítjuk be a készüléket. Ha egészen élesre állítjuk be a spectrumot úgy igen vékony, ha pedig nem állítjuk be teljesen élesre úgy nem láthatni fekete vonalat. Nagyon sajnálom hogy Gyallán spectrumot nem láthattam s így nincsen is helyes fogalmam róla. Az instrumentum³⁵ pedig igen jó mert szabad szemmel nem látható csillagok spectrumát is mutatja. Így a Tejutba nézve a látterén 10-15 halvány narancs vagy rózsaszínű spectrumot is láttunk egyszerre.

Lehetséges volna-e a távcsövet úgy átalakítani hogy a protuberanciákat is észlelni lehessen? Ez roppantul érdekelne³⁶ s ha magam meg tudnám a hozzá valókat készíteni nagyon szeretném. Természetesen véleményedet volnék bátor kérni ez ügyben s tanácsodat hol találnék utmutatást az átalakításra nézve.

Míg magam azon szerencsés helyzetbe juthatok, hogy saját műszeremen folytathatom az észleleteket addig a Bardoun teszem az első próbákat. A multkor már meg akartam kísérteni Jupiter rajzolását is de annyira el voltam ragadtatva szépsége által, hogy nem tudtam elteni szemlélésével s a rajzolásra nem maradt idő.

Nagy hálával tartozom szíves jószágodért a reflectort illetőleg³⁷. Mindent elfogok követni, hogy valami módot találjak megszerzésére ily jó műszer birtokába, ily árért többé nem juthatok soha. Minden észlelés után mit a Bardoun tesztek mind jobban megszeretem az observálást, hát ha még oly nagyszerű eszközöm volna minő a reflector!

A nyáron valami jó spectroscopot is szeretnék szerezni³⁸, nem tudom tudnék-e magam egyet össze állítani, vagy vegyek-e egyet. Ha sikerülne legjobban szeretnék magam csinálni csak az optikai részeket hozatni hozzá. Rendkívül érdekes dolog volna, külömben a mechanikai kivitelre elég gyakorlottnak tartom magamat. Ha megengeded akkor ha rá kerül a sor leszek bátor tanácsot kérni a nagyságot s a felszerelést illetőleg. A jövő hónapban két igen finom multiplicator³⁹ készítek külömböző célokra.

Szíves tanácsaidat még egyszer nagyon megköszönve s öcsém kitűnő tiszteletét jelente maradok kész szolgád

Herény 5/1 1881

Gothard Jenő